

POLITICKÁ EKONOMIE GLOBÁLNÍHO KAPITALISMU

Úterý; 16:40-18:15; místnost č. 4014; vyučující: Daniel Šitera;
konzultace: individuální dohodou

POPIS KURZU

Kurz poskytne základní přehled o studiu soudobého kapitalismu napříč komparativní a mezinárodní politickou ekonomikou. Student(k)y uvede do teoretických diskuzí a osvětlí jim relevantní koncepty či výzkumné rámce. Účelem bude vzájemnou diskuzí povinné literatury objevovat rozdílné perspektivy výzkumu kapitalismu jako geo-historicky proměnného socio-ekonomického systému. V centru tohoto objevování přitom bude debata o tom, jak tyto perspektivy chápou a popisují problematiku 'diverzity kapitalismu' v podmínkách globalizující se světové politiky a ekonomiky.

Struktura kurzu bude následující: Na úvod se budeme zabývat teoretickým přístupem 'variet kapitalismu', který se v roce 2001 zformoval do homogenizujícího paradigmatu v komparativní politické ekonomii na dalších 10-15 let. Analytická výjimečnost tohoto přístupu však byla vykoupena redukcionistickým pojetím diverzity kapitalismu. Vůči němu se vymezila nová a mnohem pluralitnější literatura, jež se studiu kapitalismu snaží navrátit jeho teoretickou hloubku/různorodost a empirickou šíři/globalitu. Zbytek kurzu se proto budeme věnovat této literatuře, protože ta nám pomůže nejen dekonstruovat redukcionismy 'variet kapitalismu' ve prospěch transdisciplinárního a holistického výzkumného programu, ale také pochopit komplexitu globálního kapitalismu samotného.

Studentky a studenti by po absolvování kurzu měli získat základní argumentační a prezentační schopnosti v politicko-ekonomickém výzkumu. Měli by především umět popsat procesy současné politické a ekonomické globalizace a vysvětlit proč se jejich dopad (socio-)prostorově a historicky liší.

PŘEDPOKLADY ZÁPISU

Kurz je dostupný všem studentům bakalářského cyklu.

PODMÍNKY ATESTACE

50% Seminární práce ve formě recenzní eseje s maximálním rozsahem 2,500-3,500 slov (celý text).

Deadline: 21. ledna 2018 (doručit na 'daniel.sitera@uni-leipzig.de'). Esej bude recenzovat kolekci textů Wolfganga Streecka 'How Will Capitalism End?: Essays on a Failing System' (Verso, 2016). Student(ka) si k recenzi může vybrat jeden, či více textů (kromě kapitoly 9) z kolekce, přičemž samotná esej by se měla kriticky (neznamená nesouhlasně) vymezit Streeckovým ústředním argumentům včetně otázky konce (demokratického) kapitalismu. Hodnoceny budou dvě roviny: Kromě formálních náležitostí akademického textu bude zaprvé hodnocena schopnost pochopení či interpretace textu a tvorby vlastní argumentace (namísto deskripce). Druhým kritériem bude schopnost kriticky kontextualizovat Streeckovu kolekci (resp. texty) do současných diskuzí v komparativní a mezinárodní politické ekonomii, tedy do povinné literatury. Esej proto bude jasně odrážet fakt, že student(ka) tuto literaturu četl(a) a alespoň částečně pochopil(a). Formální náležitosti recenzní eseje budou prodiskutovány v první hodině semináře.

25% Aktivní účast na diskuzi založená na četbě povinné literatury. Jde o seminář.

25% Prezentace individuálně, nebo ve dvojici v závislosti na počtu studujících kurzu. Prezentace by měla trvat 10-15 minut a stručně představit argumenty povinné literatury včetně jejího vztahu k již probrané literatuře. Součástí prezentace by měl být 1-2stránkový handout a nejlépe powerpointová prezentace. Účelem prezentace je zajistit úvod každého setkání.

VÝUKA A POVINNÁ LITERATURA

I. ÚVOD DO (POST-)HEGEMONIE VARIET KAPITALISMU

1. Úvod a organizační otázky: normativní prehistorie variet kapitalismu (3. října 2017)

Albert, Michel (1993): *Capitalism vs Capitalism*. New York, NY: Four Walls Eight Windows, 1-19.

2. Variety kapitalismu (10. října 2017)

Hall, Peter and David Soskice (2001), 'An Introduction to Varieties of Capitalism', in Peter Hall and David Soskice (eds.) *Varieties of Capitalism: The Institutional Foundations of Comparative Advantage*, Oxford: Oxford University Press, 1-68.

II. MEZI JEDNOTOU A DIVERZITOU KAPITALISMU

3. Politika kapitalismu/ů (17. října 2017)

Bohle, Dorothee and Béla Greskovits (2009), 'Varieties of Capitalism and Capitalism "Tou Court"', *European Journal of Sociology*, 50(3): 355-386.

4. Společnost kapitalismu/ů (24. října 2017)

Streeck, Wolfgang (2011), 'Taking Capitalism Seriously: Towards an Institutional Approach to Contemporary Political Economy', *Socio-Economic Review*, 9(1): 137-167.

5. Idee kapitalismu/ů (31. října 2017)

Schmidt, Vivien (2010): 'Taking Ideas and Discourse Seriously: Explaining Change through Discursive Institutionalism as the Fourth 'New Institutionalism'', *European Political Science Review*, 2(1): 1-25.

6. Ideologie kapitalismu/ů (7. listopadu 2017)

Bruff, Ian (2011) 'What about the Elephant in the Room? Varieties of Capitalism, Varieties in Capitalism', *New Political Economy*, 16(4): 481-500.

7. (Nerovnoměrná) prostorovost kapitalismu/ů (14. listopadu 2017)

Peck, Jamie and Nik Theodore (2007): 'Variegated Capitalism', *Progress in Human Geography*, 31(6): 731-772.

Harvey, David (2001): 'Globalization and the "Spatial Fix"', *Geographische Revue*, 3(2): 23-30.

III. GLOBÁLNÍ STRUKTURY A TRANS-NACIONÁLNÍ AKTÉŘI

8. Transnacionální kapitalismus a neo-liberální globální řád (v krizi?) (21. listopadu 2017)

Van Apeldoorn, Bastian (2004): 'Theorizing the Transnational: A Historical Materialist Approach', *Journal of International Relations and Development*, 7(2): 142-176.

Van Apeldoorn, Bastian and Henk Overbeek (2010): 'The Life Course of the Neoliberal Project and the Global Crisis', in Henk Overbeek and Bastian van Apeldoorn (eds.) *Neoliberalism in Crisis*, London: Palgrave, 1-15.

9. Stát(y) v trans-nacionálním kapitalismu (28. listopadu 2017)

Jessop, Bob (2016): *The State: Present, Past, Future*, Cambridge: Polity Press, 189-210, 238-249.

10. Globální strukturální nerovnosti a závislé kapitalismy (5. prosince 2017)

Ebenau, M. (2012): 'Varieties of Capitalism or Dependency? A Critique of the VoC Approach for Latin America', *Competition & Change*, 16(3): 206-23.

Vliegthart, Arjan (2010): 'Bringing Dependency Back In: The Economic Crisis in Post-Socialist Europe and the Continued Relevance of Dependent Development', *Historical Social Research*, 35(2): 242-261.

11. Státní kapitalismus a ne-liberální globální řád (na vzestupu?) (12. prosince 2017)

Nölke, Andreas, Tobias ten Brink, Simone Claar and Christian May (2015): 'Domestic Structures, Foreign Economic Policies and Global Economic Order: Implications from the Rise of Large Emerging Economies', *European Journal of International Relations*, 21(3): 1-30.

IV. POST-HEGEMONICKÉ ALTERNATIVY 'VARIET KAPITALISMU'

12. Variety 'komparativního kapitalismu' (19. prosince 2017)

Bruff Ian, Matthias Ebenau and Christian May (2015): 'Fault and Fracture? The Impact of New Directions in Comparative Capitalisms Research on the Wider Field', in Ian Bruff, Matthias Ebenau and Christian May (eds.) *New Directions in Comparative Capitalisms Research*, London: Palgrave, 28-44.

Ebenau, Matthias (2015): 'Directions and Debates in the Globalization of Comparative Capitalisms Research', in Ian Bruff, Matthias Ebenau and Christian May (eds.) *New Directions in Comparative Capitalisms Research*, London: Palgrave, 45-61.